

OHJELMASUUNNITELMA

MYÖNTEISEN ERITYISKOHTELUN TOIMINTAOHJELMA
2019–2021

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Tiivistelmä	2
3 Toimintaohjelman tausta ja tavoite	3
3.1 Hyvinvointierot ja niiden vähentäminen	3
3.2 Myönteinen erityiskohtelu osana Vantaan kaupungin hyvinvointityötä	4
3.3 Toimintaohjelman kohdentaminen	6
3.4 Toimintaohjelman vaikuttavuuden varmistaminen	7
4 Toteutus	7
4.1 Budjetti	8
4.2 Organisointi ja vastuut	8
4.3 Vuoden 2019 toteutus	10
4.3.1 Maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimialan toimenpiteet.....	11
4.3.2 Asukaspalvelujen toimenpiteet	12
4.3.3 Sivistystoimen toimialan toimenpiteet	12
4.3.4 Sivistystoimen, asukaspalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimenpide	14
4.3.5 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimenpiteet.....	14
5 Arviointi	16
Lähteet	17

1 JOHDANTO

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman valmistelu on käynnistynyt Vantaalla, koska kaupungin toimialoilla on havaittu alueellista eriarvoisuutta. Myönteisen erityiskohtelun tarkoituksena on hidastaa alueiden erilaistuvia olosuhteita niin palveluiden kuin asuinympäristönkin osalta.

Ohjelmaan valitut alueet on määritelty niin, että olemme yhdistäneet opetusministeriön käyttämät koulutuksen tasa-arvon kriteerit ja sosiaali- ja terveystoimen käyttämät huonosuaisuutta kuvaavat muuttujat. Lisäksi ohjelmaan kuuluvat koko kaupungin kattaen nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja kotoutumisen varmistaminen.

Vantaalla eriytyminen on vähäistä moniin kansainvälisiin esimerkkeihin verrattuna. Juuri nyt on oikea aika tarttua asiaan, koska pitkälle kehittyneen eriytymiskehityksen korjaaminen on vaikeaa ja kallista. Ihmisillä tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään koko Vantaan alueella.

Ritva Viljanen
Vantaan kaupunginjohtaja

2 TIIVISTELMÄ

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma tukee Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategian painopisteen 'edistämme asukkaiden hyvinvointia' tavoitteiden toteutumista. Sen tarkoitus on vähentää hyvinvointieroja kohdentamalla resursseja ja tukitoimia sinne, missä tuen tarve on tavallista suurempi. Näin toimien edistämme asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyvinvointiin. Toimintaohjelmaa toteutetaan alueellisesti parantamalla valittujen kohdealueiden viihtyisyyttä yhteistyössä asukkaiden kanssa sekä kohdentamalla palveluja ja tukitoimia näille alueille. Tämän lisäksi toimintaohjelmassa on kaupunkitasoisia toimenpiteitä nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja kotoutumisen varmistamiseksi.

Toimintaohjelma on kaupunkitasoinen, kaikkien yhteinen myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuus. Se toteutetaan vuosina 2019–2021, jolloin sen toteutukseen budjetoidaan kaksi miljoonaa euroa vuosittain, yhteensä kuusi miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveyshuollon toimiala osallistuu toimintaohjelman toteutukseen normaalin toimintansa puitteissa.

Toimintaohjelman toteutus kytketään kaupungin myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuuteen organisaation kaikilla tasoilla. Toimintaohjelman onnistuminen edellyttää uudenlaista, yhteen sovittavaa johtamista ja uusia toimintamalleja organisaatorajat ylittävälle yhteiselle työlle. Jotta tämä toteutuu, toimintaohjelman toteutus kytketään jo olemassa oleviin kaupungin johtamis- ja koordinaatorakenteisiin. Toimintaohjelmalle nimetään omistaja, ohjaus- ja projektiryhmä sekä viisi alueryhmää. Tämän lisäksi rekrytoidaan koordinaattori. Toimintaohjelmalle tehdään myös viestintä- ja arviointisuunnitelma.

Kaupunginhallitus seuraa ohjelman toimeenpanoa ja vahvistaa vuosittain ohjelman seuraavan vuoden päälinjaukset. Vuonna 2019 toimintaohjelma sisältää 24 toimenpidettä:

- Ympäristön laatutason parantaminen (maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala)
- Kunnossapidon tehostaminen (maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala)
- Asukasyhteistyön kehittäminen (maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala)
- Suomen kielen opetusta pitkäaikaistyöttömille valmennustaloilla (asukaspalvelut)
- Turvallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen (asukaspalvelut)
- Alueiden osallistava tukeminen (asukaspalvelut)
- Tukipalvelujen vahvistaminen rikosasioissa (asukaspalvelut)
- Varhaiskasvatuksessa pedagogien tai muiden työntekijöiden lisääminen (sivistystoimen toimiala)
- Erityisnuorisotyöntekijöitä yläkouluille (sivistystoimen toimiala)
- Erityisnuorisotyöntekijöitä Variaan (sivistystoimen toimiala)
- Tempo-orkesteritoiminnan laajentaminen (sivistystoimen toimiala)
- Monikulttuurisuusosaamisen lisääminen (sivistystoimen toimiala)
- Kesäruokailukokeilu (sivistystoimen toimiala)

- Yhteisötao (esimerkiksi ME-talo) Hakunilaan (sivistystoimi, asukaspalvelut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Neuvolatoiminnan resursseja kohdennetaan alueellisten erityistarpeiden mukaan (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Kouluterveydenhuollon resursseja pyritään kohdentamaan alueellinen kota-indikaattori huomioden (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Kouluissa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä kohdennetaan (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Ammatillisten oppilaitosten opiskeluterveydenhuoltoon kohdistetaan resursseja (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Lastensuojelun systeemisen sosiaalityön kohdentaminen (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä uudet palvelumuodot (SIB –hanke) (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Kotoutumista tukevat toimenpiteet lapsille ja lapsiperheille (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut, etsivä ja jalkautuva sosiaalityö/sosiaaliohjaus (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvitys ja etsivä vanhustyö (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)
- Nuorten ja ikääntyneiden maahanmuuttajien kotoutumisen tuki (sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala)

3 TOIMINTAOHJELMAN TAUSTA JA TAVOITE

3.1 HYVINVOINTIEROT JA NIIDEN VÄHENTÄMINEN

Asukkaiden hyvinvointi on pääsääntöisesti kehittynyt parempaan suuntaan, mutta samaan aikaan alueelliset ja väestöryhmien väliset hyvinvointierot ovat kasvaneet Vantaalla ja koko pääkaupunkiseudulla. Huono-osaisuus on muuttunut määrällisesti ja laadullisesti. Se keskittyy aikaisempaa selvemmin tietyille alueille. Tämän lisäksi näiden alueiden asukkaista yhä useimmille kasautuu useita huono-osaisuuden ristitekijöitä, kuten matala koulutus, pienituloisuus, työttömyys ja/tai sairastavuus. (Bernelius 2018.)

Viihtyisä asuinalue, hyvät liikenneyhteydet, laadukkaat päiväkodit ja koulut sekä muut palvelut vaikuttavat merkittävästi asukkaiden hyvinvointiin. Mikäli asuinalue onnistuu houkuttelemaan eri taustoista ja sosioekonomisista asemista olevia asukkaita muuttamaan alueelleen, vaikuttaa tämä positiivisesti asuinalueen moninaisuuteen ja vetovoimaa sekä asuinalueen kaikkien asukkaiden hyvinvointiin. (Bernelius 2018.)

Alueelliset hyvinvointierot näkyvät jo päiväkotikäisillä lapsilla, sillä päiväkotiryhmien on havaittu eriytyvät vanhempien koulutuksen mukaan (Bernelius 2018). Tehokas tapa

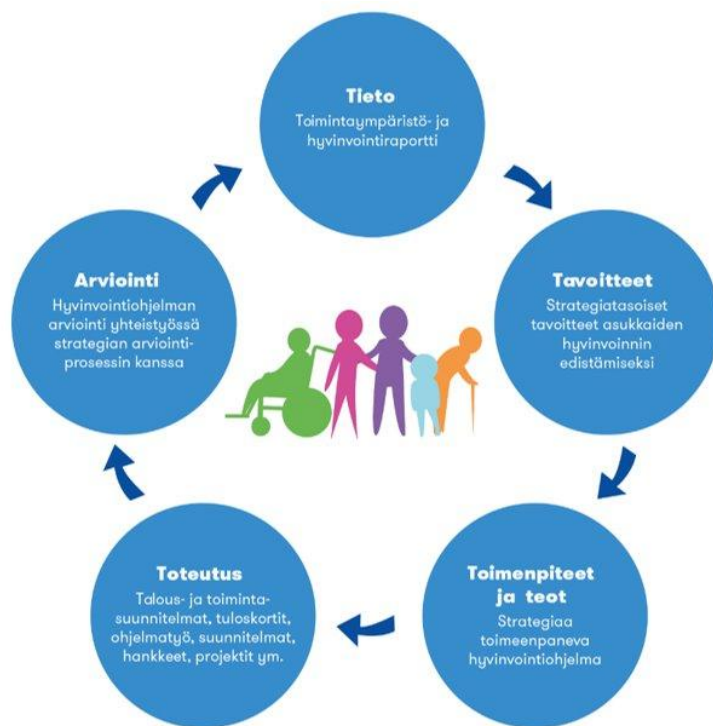
hyvinvointierojen vähentämiseen onkin taata kaikille lapsille yhdenvertainen mahdollisuus hyvinvointiin varmistamalla laadukas varhaiskasvatus kaikissa päiväkotiyksiköissä lasten taustoista riippumatta. Koska lasten tarvitsema tuki vaihtelee paljon eri alueilla ja päiväko-deissa, on perustelua sijoittaa enemmän resursseja sinne, missä lasten tuen tarve on keski-määräistä suurempi. Esimerkiksi Vantaalla käytössä olevan taidepedagogi-mallin arvioinnissa kohdennetulla resurssilla on todettu olevan positiivinen vaikutus tukea tarvitse-vien lasten hyvinvointiin (Taiteen taikaa varhaiskasvatukseen 2016).

Vastaavasti kohdistamalla lisäresursseja kouluihin, joiden oppilaiden perheiden sosioekono-minen asema on keskipertaa heikempi tai maahanmuuttajataustaisuus on keskipertaa kor-keampi, voidaan vaikuttaa positiivisesti oppilaiden oppimistuloksiin sekä hakeutumiseen toisen asteen koulutukseen. Kohdennetulla lisäresurssilla on todettu olevan positiivisia vai-kutuksia erityisesti poikien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden oppimistulosten kohe-nemiseen. (Silliman 2017.)

Suomen monikulttuurisimpana kuntana Vantaalla korostuu tarve maahanmuuttajien kotou-tumisen varmistamiseen. Usein kotoutuminen vaatii erityisiä tukitoimia onnistuakseen. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien osuus väestöstä on kasvamassa, joten tähän tuen tarpeeseen on hyvä vastata ennakoiden ja hakea ratkaisuja entistä vahvemmalla yhteistyöllä kaupungin si-sällä sekä yhteistyössä asukkaiden ja kumppaneiden kanssa.

3.2 MYÖNTEINEN ERITYISKOHTELU OSANA VANTAAN KAU-PUNGIN HYVINVOINTITYÖTÄ

Kunnan keskeinen tehtävä on asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Vantaan kaupungin hy-vinvointityön lähtökohtana on koottu ja analysoitu tieto asukkaiden hyvinvoinnista (laaja hy-vinvointikertomus). Tätä tietoa käytettiin taustamateriaalina myös Vantaan valtuustokauden strategiaa kootessa, minkä tuloksena hyvinvointityön kärjeksi nostettiin alueiden ja asukkaiden hyvinvointierojen vähentäminen. Nämä tavoitteet on konkretisoitu toimenpiteiksi ja teoiksi Vantaan hyvinvointiohjelmassa ja Myönteisen erityiskohtelun toi-mintaohjelmassa.

Kuva 1 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma tukee Vantaan strategisen painopistealueen 'Edistämme asukkaiden hyvinvointia' ja erityisesti tavoitteen 'Hyvinvointierot vähenvät' toteuttamista.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma kokoaa konkreettiset toimenpiteet, joilla Vantaan kaupunki panostaa segregaaion ja hyvinvointierojen vähentämiseen. Myönteinen erityiskohtelu tarkoittaa lisäresurssien ja -tukitoimien kohdentamista sinne, missä tuen tarve on keskivertoa suurempi. Näin toimien edistetään asukkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia huolehtia omasta ja läheistensä hyvinvoinnista sekä vähennetään hyvinvointierojen kasvua.

Kuva 2. Myönteinen erityiskohtelu lisää tukea sinne, missä sille on tarvetta (Lähde: Saskatoon Health Region Advancing Health Equity).

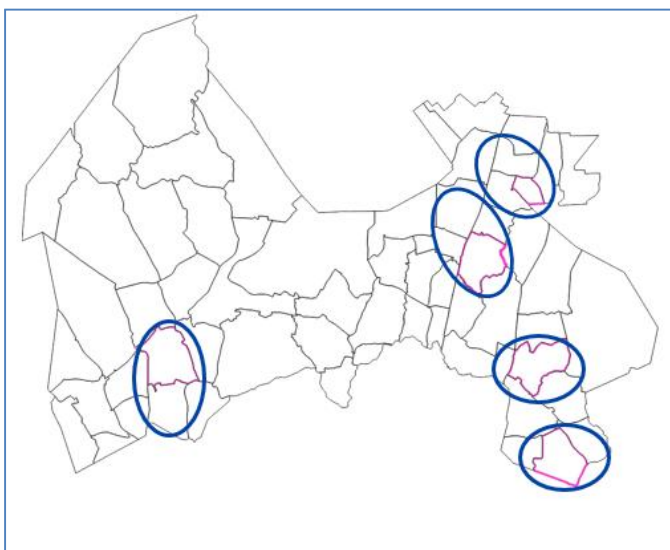
3.3 TOIMINTAOHJELMAN KOHDENTAMINEN

Myönteinen erityiskohtelu toteutetaan alueellisesti parantamalla valittujen kohdealueiden viihtyisyyttä yhteistyössä asukkaiden kanssa sekä kohdentamalla toimialojen palveluja ja tukitoimia näille alueille.

Tehokkain tapa vähentää hyvinvointierojen kasvua on löytää haavoittuvassa asemassa olevat asukasryhmät ja yhdessä toimien varmistaa heidän mahdollisuudet omasta hyvinvoinnistaan huolehtimiseen. Sosioekonomisella asemalla (muun muassa koulutus, ammatti tai tulot) on selkeä yhteys hyvinvointiin. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman kohdealueiksi on valittu asuinalueita, joiden asukkaiden sosioekonominen asema ja hyvinvointi ovat heikompia kuin muilla alueilla. Kohdealuevalinnassa on huomioitu opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksellista tasa-arvoa edistävässä työssä käytettyä indikaattoria (kota-indikaattori) sekä tietoa asukkaiden tulotasosta ja terveydestä:

- Koulutus (vain perusasteen suorittaneiden osuus %, koulutuksellisen tasa-arvon indikaattori)
- Työllisyys (työttömyysaste %, koulutuksellisen tasa-arvon indikaattori)
- Kieli (vieraskielisten osuus %, koulutuksellisen tasa-arvon indikaattori)
- Tulotaso (pienituloisten osuus %)
- Terveys (sairastavuusindeksi eli kuolleisuuden, työkyvyttömyyden ja erityiskorvattavia lääkkeitä saavien osuus %)

Näiden indikaattoritietojen ja tietopalvelujen tekemän segregaatiotutkimuksen perusteella myönteisen erityiskohtelun alueiksi on valittu Mikkola, Havukoski, Hakunila, Länsimäki ja Martinlaakso. Tietyin perusteluin kohdealueita voidaan laajentaa käsittämään myös Myyrmäen, Asolan, Korson ja Metsolan alueet.

Kuva 2 Myönteisen erityiskohtelun kohdealueet.

Alueellisesti kohdennettujen toimenpiteiden lisäksi toimintaohjelmassa on kaupunkitasoisia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja kotoutumisen varmistaminen.

3.4 TOIMINTAOHJELMAN VAIKUTTAVUUDEN VARMISTAMINEN

Tuloksellinen toiminta asukkaiden hyvinvointieroja vähentämiseksi edellyttää yhdessä jaettua tietoa asuinalueiden ja väestöryhmien välisistä hyvinvointieroista sekä toimijoiden sitoutumista yhteiseen työhön hyvinvointierojen vähentämiseksi. Tämän lisäksi tarvitaan yhteinen toimintasuunnitelma, johon kirjataan toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut. Systemaattisella valmistelulla ja suunnitelmalla tuetaan toimijoiden sitoutumista työskentelyyn tavoitteiden toteutumiseksi.

Toimintaohjelma on kaupunkitasoinen, kaikkien yhteinen myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuus. Toimialat toteuttavat myönteistä erityiskohtelua omilla toimenpiteillään. Tämän lisäksi toimintaohjelman toteutus kytketään kaupungin myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuuteen vahvistamalla toimialojen ja yhteistyökumppaneiden, kuten järjestöjen, yhdessä tekemään työtä. Toimintaohjelman toteutuksessa huomioidaan erityisesti Vantaalla syrjäytymisen ehkäisyä tekevät järjestöt ja niiden kanssa tehtävä yhteistyö. Yhteistyötä kehitetään erityisesti toimintaohjelman kohdealueilla. Myös järjestöavustusresursseja kohdennettaessa huomioidaan segregaaion, hyvinvointierojen, syrjinnän ja rikollisuuden ennaltaehkäisevät toimet.

Toimintaohjelmassa kokeillaan uusia toimintamalleja, joiden vaikuttavuutta arvioidaan jatkuvan kehittämisen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on tiedon aikaisempaa parempi hyödyntäminen kehittämistyössä ja päätöksenteossa. Toimintaohjelman toteutuksen osana kehitetään myös yhteistyötä asukkaiden ja asiakkaiden sekä kumppaneiden, kuten järjestöjen, seurakuntien ja poliisin, kanssa toiminnan kaikissa vaiheissa: suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

4 TOTEUTUS

Aloite toimintaohjelman käynnistämiseen tuli sivistystoimesta. Valmistelujen edetessä toimintaohjelma laajennettiin kaupunkitasoiseksi, jolloin sivistystoimi sai vastuulleen valmistelun koordinoinnin. Ohjelmasuunnitelman valmistelusta on vastannut Hyvinvointiryhmän valmistelija, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori yhteistyössä suunnitteluryhmän kanssa (Tia Ristimäki, pj, Ulla Boer, Ada Penttimikko, Elisa Ranta ja Riikka Åstrand). Suunnitteluryhmän jäsenet ovat tehneet valmistelua yhteistyöstä toimialojen johdon ja asiantuntijoiden kanssa.

Suunnittelun edetessä budjetti ja toimenpiteet ovat täsmentyneet Hyvinvointiryhmän

työpajassa ja seminaarissa sekä yhteisissä palaverissa ja keskusteluissa. Toimintaohjelman luonnos esiteltiin valtuustoseminaarissa 6.9.2018. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman rahoituksen osana talousarvion ja -suunnitelman hyväksyntää 14.11.2018 ja täsmennetty suunnitelma käsitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 17.12.2018.

4.1 BUDJETTI

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteuttamiseen on budjetoitu kuusi miljoonaa euroa vuosille 2019–2021, kaksi miljoonaa euroa per vuosi. Määräraha budjetoidaan kaupunkitasoisesti yleishallintoon avattavalle kustannuspaikalle, josta sitä siirretään ohjelmasuunnitelman toimenpiteiden toteutukseen käytettyjen kulujen mukaan kunkin vuoden lopussa.

Kaupunginhallitus vahvistaa vuosittain ohjelman seuraavan vuoden päälinjaukset. Vuoden 2019 budjettirakenne ja toimenpiteet kuvataan tarkemmin luvussa 3.3. Vuosien 2020–2021 toimenpiteet sovitaan vuosittain taloussuunnittelun yhteydessä.

4.2 ORGANISOINTI JA VASTUUT

Hyvinvointierojen vähentäminen on monitahoinen haaste, mikä vaatii toimenpiteitä kaikilta toimijoilta. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma pyrkii omalta osaltaan löytämään ratkaisuja tähän haasteeseen. Onnistuminen edellyttää uudenlaista, yhteensovittavaa johtamista ja uusia toimintamalleja organisaatorajat ylittävälle yhteiselle työlle. Tämän toteuttamiseksi toimintaohjelman toteutus kytketään kaupungin myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuuteen sekä jo olemassa oleviin kaupungin johtamis- ja koordinaatorakenteisiin. Toimintaohjelmalle nimetään omistaja, ohjaus- ja projektiryhmä sekä viisi alueryhmää. Tämän lisäksi rekrytoidaan koordinaattori. Toimintaohjelmalle tehdään myös viestintä- ja arviointisuunnitelma.

Ohjausryhmä

Kaupungin johtoryhmä toimii toimintaohjelman ohjausryhmänä. Sen tehtävä on seurata toimintaohjelman toteutusta ja linjata toteutusta tukevien toimenpiteiden toteuttamista. Ohjausryhmä myös varmistaa, että ohjelmalla on tarvittavat onnistumisen edellytykset. Ohjausryhmän jäsenten tehtävä on edistää ohjelman toteutusta sovittujen linjausten mukaan omalla toimialalla ja edistää toimijoiden sitoutumista ohjelman tavoitteiden mukaiseen yhteiseen työhön. Ohjausryhmä käsittelee Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman etenemistä vähintään kolme kertaa vuodessa.

Projektiryhmä

Toimintaohjelmalle nimetään projektiryhmä, jonka tehtävä on toimia toimintaohjelman kaupunkitasoisena tukirakenteena. Projektiryhmän tehtävä on osallistua toimintaohjelman

vuosittaiseen suunnitteluun sekä toteutuksen, seurannan ja arvioinnin valmisteluun. Sen jäsenet toimivat yhdyshenkilöinä oman toimialan, kaupunkitasoisen hyvinvointityön ja toimintaohjelman toteutuksen välillä. Heidän tehtävänä on viestiä ohjelmaa koskevista linjauksista omalla toimialalla ja edistää toimijoiden sitoutumista ohjelman tavoitteiden mukaiseen yhteiseen työhön. He myös tuovat toimialojen terveiset projektiryhmälle. Projektiryhmän tehtävä on valmistella toimintaohjelman vuosittaiset suunnitelmat, seuranta- ja arviointiraportit sekä tarvittavat linjausehdotukset ohjausryhmälle. Projektiryhmä myös kokoaa ohjausryhmälle esityksen toimintaohjelman toteutusta tukevien alueryhmien ja verkostotapaamisten kokoonpanosta. Projektiryhmä kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa.

Toimintaohjelman koordinointi

Toimintaohjelmaan rekrytoidaan osa-aikainen koordinaattori. Hän vastaa toimintaohjelman kaupunkitasoisesta koordinoinnista ja tukee toimenpiteitä toteuttavia tulosalueita toiminnan seurannassa ja arvioinnissa sekä sektorirajat ylittävässä yhteisessä työssä. Hän myös esittelee toimintaohjelman etenemistä ohjausryhmälle, toimii projektiryhmän puheenjohtajana ja osallistuu arvioinnin koordinointiin.

Toimintaohjelma linkitetään osaksi kaupunkitasoista hyvinvointityötä ja johtamista. Hyvinvointiryhmän valmistelija toimii koordinaattorin työparina ja varmistaa Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman linkittymisen osaksi kaupunkitasoista hyvinvointityötä. Tämän lisäksi toimintaohjelmalle nimetään kaupungin johdosta omistaja, jonka tehtävä on kytkeä toimintaohjelman toteutus osaksi kaupungin virallista johtamisrakennetta. Hänen tehtävänsä on tukea koordinaattorin työtä ja tarvittaessa viedä asioita linjattavaksi toimialojen johdolle tai kaupungin johtoryhmään.

Alueryhmät

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman tavoite on vähentää alueellisia hyvinvointieroja. Tuloksellinen toiminta edellyttää alueiden toimijoiden yhteistyöstä ja toimintaohjelman toimenpiteiden kytkemistä aluilla tehtävään työhön. Alueryhmien tehtävä on tukea alueilla toimivien kaupungin työntekijöiden, järjestöjen, seurakuntien ja muiden toimijoiden yhteistä työtä. Alueryhmissä käsitellään myönteisen erityiskohtelun toimenpiteiden etenemistä ja kehitetään alueen toimijoiden omaa ja yhteistä työtä asukkaiden hyvinvointierojen vähentämiseksi. Toimintaohjelman koordinaattori kutsuu alueryhmät koolle vähintään 1–2 kertaa vuodessa. Tapaamiset toteutetaan vuorovaikutusta tukevinä toiminnallisina työpajoina.

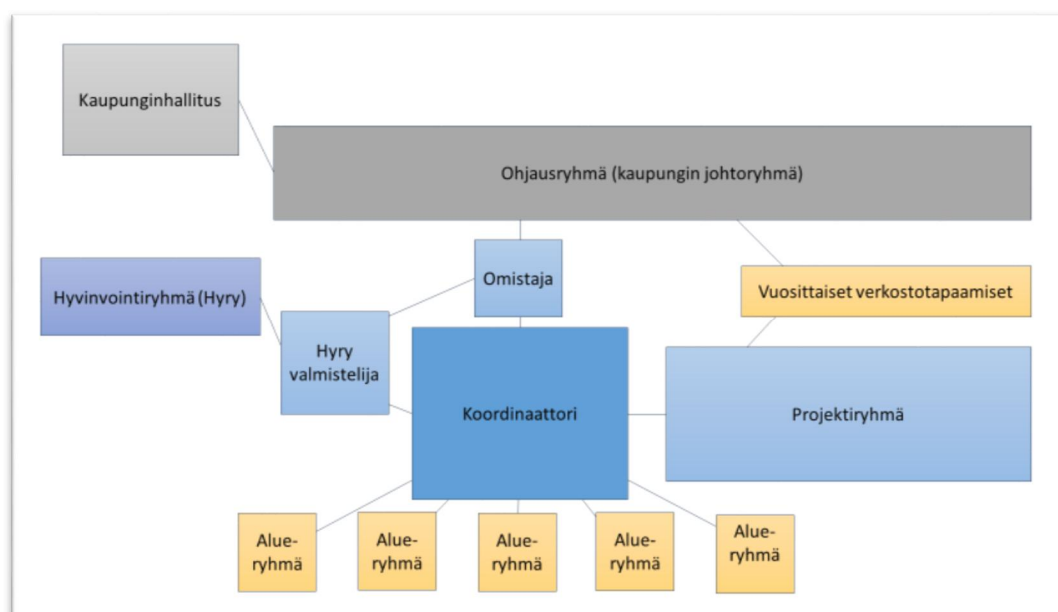
Vuosittainen verkostotapaaminen kumppaneiden kanssa

Toimintaohjelman osana järjestetään vuosittain ohjaus- ja projektiryhmän sekä kumppaneiden yhteinen tapaaminen, jossa käydään läpi toimintaohjelman edistymistä, mietitään jokaisen toimijan omaa ja yhteistä työtä hyvinvointierojen vähentämiseksi sekä tehdään ehdotuksia ohjausryhmän linjattavaksi. Verkostotapaamiseen kutsutaan edustaja oleellisista

kumppanuustoimijoista kuten järjestösektorilta, seurakuntayhtymästä, Kansaneläkelaitokselta, poliisilta ja TE-toimistosta.

Kaupunginhallitus, Hyvinvointiryhmä sekä toimialojen ja tulosalueiden johtoryhmät

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteutus kytketään osaksi kaupungin johtamisrakenteita. Kaupunginhallitus seuraa ohjelman toimeenpanoa ja vahvistaa vuosittain ohjelman seuraavan vuoden päälinjaukset taloussuunnittelun yhteydessä. Seurantatiedot esitellään syksyisin kaupunginhallituksen iltakoulussa. Toimintaohjelmaa käsitellään säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa vuodessa, toimialojen ja tulosalueiden johtoryhmissä. Tämän lisäksi kaupungin Hyvinvointiryhmä seuraa toimintaohjelman toteutusta kokouksissaan. Toimintaohjelman viestintävastuu on kaupunginjohtajan toimialan viestinnällä. Sen tehtävä on tukea koordinaattoria toimintaohjelman viestimisessä yhdessä tehtävän viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Kuva 3. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteutuksen organisointi.

4.3 VUODEN 2019 TOTEUTUS

Vuonna 2019 Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma sisältää yhteensä 24 toimenpidettä. Kullekin toimenpiteelle on nimetty vastuutoimiala. 12 toimenpidettä toteutetaan toimintaohjelmaan varatulla budjetilla. Sosiaali- ja terveyshuollon toimiala osallistuu toimintaohjelman toteutukseen kymmenellä toimenpiteellä oman perustoimintansa puitteissa. Tämän lisäksi toimintaohjelman osana perustetaan toimialojen yhteishankkeena uudenlainen yhteisötalo (esimerkiksi Me-talo) Hakunilaan sekä toteutetaan kesäruokailukokeilu, jonka toteutuksesta vastaa sivistystoimi.

Toimenpiteiden lisäksi toimintaohjelmaan on budjetoitu 50 000 euroa yleiskuluihin, jotka käytetään toimintaohjelman koordinointiin, arviointiin, henkilöstön koulutuksiin, työpajoihin, seminaareihin ja viestintään.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toimenpiteet toimialoitain vuonna 2019	Toimintaohjelman budjetti	Toteutus kohde-alueilla	Toteutus kaupunkitasoisesti
Maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala			
Ympäristön laatutason parantaminen	300 000 €	x	
Kunnossapidon tehostaminen	420 000 €	x	
Asukasyhteistyön kehittäminen	60 000 €	x	
	780 000 €		
Asukaspalvelut			
Suomen kielen opetusta pitkäaikaistyöttömille valmennustaloilla	175 000 €		x
Turvallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	147 000 €	x	
Alueiden osallistava tukeminen	10 000 €	x	
Tukipalvelujen vahvistaminen rikosasioissa	58 000 €		x
	390 000 €		
Sivistystoimen toimiala			
Varhaiskasvatuksessa pedagogien tai muiden työntekijöiden lisääminen	180 000 €	x	
Erytisnuorisotyöntekijöitä yläkouluille	230 000 €	x	
Erytisnuorisotyöntekijöitä Variaan	200 000 €		x
Tempo-orkesteritoiminnan laajentaminen	50 000 €	x	
Monikulttuurisuusosaamisen lisääminen	100 000 €	x	x
	780 000 €		
Toimintaohjelman yleiset kulut	50 000 €		x
Toimintaohjelman budjetti yhteensä	2 000 000 €		
Kesäruokailukokeilu	-	x	
Sivustoimi, asukaspalvelut sekä sosiaali- ja terveyshuollon toimiala			
Yhteisötalo (esimerkiksi ME-talo)	-	x	
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala			
Neuvolatoiminnan resursseja kohdennetaan alueellisten erityistarpeiden mukaan	-	x	
Kouluterveydenhuollon resursseja pyritään kohdentamaan alueellinen kota-indikaattori huomioiden	-	x	
Kouluissa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä kohdennetaan	-	x	
Ammatillisten oppilaitosten opiskeluterveydenhuoltoon kohdistetaan resursseja	-		x
Lastensuojelun systemisen sosiaalityön kohdentaminen	-	x	
Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä uudet palvelumuodot (SIB –hanke)	-		x
Kotoutumista tukevat toimenpiteet lapsille ja lapsiperheille	-	x	x
Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut, etsivä ja jalkautuva sosiaalityö/sosiaaliohjaus	-	x	
Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvitys ja etsivä vanhustyö	-	x	
Nuorten ja ikääntyneiden maahanmuuttajien kotoutumisen tuki	-		x

Taulukko 1. Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toteutus vuonna 2019.

4.3.1 Maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimialan toimenpiteet

Ympäristön laatutason parantaminen

Toimintaohjelman kohdealueilla parannetaan ympäristön laatua esimerkiksi lisäämällä esteettömyyttä, uusimalla pysäkkikatoksia ja parantamalla koulujen piha-alueita yhteistyössä asukkaiden kanssa. Tavoitteena on lisätä ympäristön laatua ja asukkaiden sitoutumista oman asuinalueensa viihtyisyyden parantamiseen ja ylläpitoon.

Kunnossapidon tehostaminen

Toimintaohjelman kohdealueilla tehostetaan kunnossapitoa kesäaikaan, esimerkiksi pitämällä julkiset tilat hyvässä kunnossa ja siisteinä. Alueille tehdään katutaiteen suunnitelmat ja palkataan määräaikainen taiteilija suunnittelemaan sekä toteuttamaan suunnitelmia kesäajaksi. Hyvin hoidettu ympäristö kannustaa asukkaita huolehtimaan omasta asuinympäristöstään paremmin. Panostus ympäristöön lisää myös alueen viihtyvyyttä ja parhaimmillaan houkuttelee alueelle uusia asukkaita.

Asukasyhteistyön kehittäminen

Kuntatekniikan tulosalueelle palkataan vuorovaikutuskoordinaattori. Tavoitteena on kannustaa kohdealueiden asukkaita mukaan oman asuinympäristönsä suunnitteluun ja näin toimien kiinnostumaan myös osallisuudesta sekä vaikuttamisesta.

4.3.2 Asukaspalvelujen toimenpiteet

Suomen kielen opetusta pitkäaikaistyöttömille valmennustaloilla

Valmennustaloilla oleville vantaalaisille maahanmuuttajataustaisille pitkäaikaistyöttömille lisätään suomen kielen opetusta osana kuntouttavaa työtoimintaa. Toimenpide lisää heikon kielitaidon omaavien työttömien maahanmuuttajien valmiuksia selviytyä arjesta ja parantaa heidän työllistymismahdollisuuksiaan. Tavoitteena on vähentää suomen kielen kielitaidon puutteesta johtuvaa heikompaa työmarkkina-asemaa verraten muuhun väestöön.

Turvallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Korson suuralueelle avataan asukastila, johon palkataan yhteisötyöntekijä. Asukastilan tarkoitus on yhteisöllisenä tilana ehkäistä yksinäisyyttä ja syrjäytymistä, lisätä sosiaalisia tukiverkostoja ja vahvistaa asukkaiden toimijuutta sekä keskinäistä kohtaamista omassa arjessa ja lähiympäristössä. Asukastilan lisäksi toteutetaan osallistuvan budjetoinnin menetelmällä Meidän Korso -hanke, jossa kehitetään alueellista turvallisuutta yhteistyössä asukkaiden kanssa. Tavoitteena on rohkaista erityisesti asukkaita, jotka eivät oma-aloitteisesti osallistu yhdessä tehtävään turvallisuustyöhön.

Alueiden osallistava tukeminen

Kartoitetaan Mikkolan alueen erilaisten asukasryhmien (esimerkiksi nuorten, työttömien, lapsiperheiden tai maahanmuuttajataustaisten) näkemyksiä hyvinvointieroihin vaikuttavista tekijöistä. Raporttiin kootaan analysoitua tietoa muun muassa asukkaiden näkemyksistä paikallisista palveluista sekä huolenaiheita ja kehittämis ehdotuksia alueen kehittämiseksi. Tuloksia voidaan hyödyntää toimintaohjelman jatkosuunnittelussa. Koottua tietoa on mahdollista hyödyntää myös laajemmin myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuudessa Vantaalla.

Tukipalvelujen vahvistaminen rikosasioissa

Palkataan Suomen Mielenterveysseuran tai Rikosuhripäivystyksen jalkautuva työntekijä Vantaalle. Työntekijän toimialueena on koko Vantaa, erityisesti huomioiden Myönteisen erityiskohtelun kohdealueet. Tavoitteena on tarjota tukipalveluja rikoksen uhreille, heidän läheisilleen ja todistajille jalkautuvan työntekijän ja Rikosuhripäivystyksen Etelä-Suomen aluetoimiston yhteistyössä.

4.3.3 Sivistystoimen toimialan toimenpiteet

Varhaiskasvatuksessa pedagogien tai muiden työntekijöiden lisääminen

Varhaiskasvatuksessa lisätään henkilöstörakenteeseen yksi työntekijä (3+1 henkilöstörakenne) kohdealueiden päiväkodeissa eli palkataan 4,5 uutta työntekijää. He voivat olla varhaiskasvatuksen opettajia, pedagogeja tai muita työntekijöitä. Tavoitteena on

pedagogisen osaamisen vahvistaminen varhaiskasvatuksessa tarjoamalla lisäresursseja toimintaohjelman kohdealueille. Lisäresurssi mahdollistaa yksilöllisemmän opetuksen joustavissa pienryhmissä.

Erityisnuorisotyöntekijöitä yläkouluille

Palkataan erityisnuorisotyöntekijöitä työskentelemään kuudelle yläkoululle kohdealueilla. Työskentelyn pääkohderyhmänä ovat koulujen syrjäytymisvaarassa olevat nuoret. Tarkoituksena on vahvistaa yläkoulun oppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Keskeisimmät toimenpiteet ovat syrjäytymisvaarassa olevien oppilaiden varhainen tunnistaminen ja tukeminen yhteistyössä opettajien ja oppilashuollon henkilöstön kanssa, yhteisöllisyyden vahvistaminen koulussa ja vapaa-ajantoimintojen kytkeminen tukemaan opiskelua. Erityisnuorisotyöntekijät työskentelevät puoliksi yläkouluissa, puoliksi nuorten vapaa-ajalla, tiiviissä yhteistyössä aluenuorisotyön ja paikallisten järjestöjen sekä nuorten perheiden kanssa.

Erityisnuorisotyöntekijöitä Variaan

Ammattioppilaitos Variaan palkataan viisi erityisnuorisotyöntekijää. Tavoitteena on vähentää Varian opiskelijoiden keskeyttämisiä tukemalla heidän hyvinvointiaan kokonaisvaltaisesti, kynnyksettömästi opiskelijoiden jokapäiväisessä arjessa. Keskeisimmät toimenpiteet ovat keskeyttämisvaarassa olevien varhainen tunnistaminen ja tukeminen yhteistyössä opettajien ja opiskeluhuollon henkilöstön kanssa sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen ja vapaa-ajan toiminnan järjestäminen oppilaitoksessa. Lisäksi tavoitteena on tiivistää yhteistyötä oppilaitoksen ja aluenuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajojen välillä. Erityisnuorisotyöntekijät tekevät myös yhteistyötä nuorten huoltajien kanssa ja ohjaavat nuoria eteenpäin muihin palveluihin.

Tempo-orkesteritoiminnan laajentaminen

Tempo-orkesteritoimintaa laajennetaan toimintaohjelman kohdealueen kouluun, jossa on muita kouluja enemmän maahanmuuttajataustaisia ja/tai vähävaraisten perheiden lapsia. Tempo-orkesteri tarjoaa lapsille maksuttomat soittimet, soittotunnit ja esiintymiskokemusta. Opetus toteutetaan koulupäivän yhteydessä. Tempo-orkesteri hyödyntää El Sistema -musiikkikasvatusmenetelmää ja sen tavoitteena on tuottaa orkesteriin osallistuville lapsille iloa soittamisesta ja onnistumisen kokemuksia uuden oppimisesta, itsevarmuutta esiintymisistä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta yhdessä soittamisesta ja kuulumisesta orkesterin kokoonpanoon.

Monikulttuurisuusosaamisen lisääminen

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kunta, mistä johtuen meillä on erityinen haaste kehittää henkilökunnan osaamista toimia kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti monimuotoisessa ympäristössä. Kaupungin henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen lisääminen helpottaa eri kulttuuritaustoista tulevien kohtaamista ja heidän kotoutumisen tukemista. Monikulttuurisuusosaamista lisätään pitkäkestoisena prosessina, joka sisältää kaupunkitasoisia koulutuksia ja kohdealueiden työntekijöille järjestettyjä työpajoja. Työpajojen tavoitteena on käydä keskustelua henkilöstön ja alueella asuvien maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kanssa palvelujen vahvuuksista,

haasteista ja kehittämiskohteista erityisesti kotoutumisen varmistamisen näkökulmasta.

Kesäruokailukokeilu

Kokeillaan lapsille ja nuorille suunnattua kesäruokailua kahdessa toimipaikassa kohdealueilla. Kokeilulla halutaan vahvistaa yhteisen aterian ja toiminnan muodossa lasten ja nuorten kaupungissa vietetyn kesän yhteisöllisyyttä sekä ennalta ehkäistä koettua yksinäisyyttä sekä varmistaa, että alueen lapset saavat arkisin terveellisen aterian kesäloma-aikaankin. Kaupungin tarjoama lounas on tarkoitettu lapsille, mutta aikuiset voivat ottaa yhteiseen pöytään omat eväät. Ruokaa tarjotaan arkisin lounasaikaan. Varhaiskasvatus ja nuorisopalvelut vastaavat toteutuksesta.

4.3.4 Sivistystoimen, asukaspalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimenpide

Yhteisötila (esimerkiksi Me-talo)

Luodaan Hakunilaan uudenlainen yhteisötilamalli, joka tukee erityisesti alueen perheitä, kielitaidottomia maahanmuuttajia ja varhaisnuoria sekä tuo yhteen alueen asukkaat matalan kynnyksen toimintaan. Talon toiminta jalkautuu myös neuvolaan, kouluihin, päiväkoteihin, ja nuorisotilalle. Yhteisötilassa tarjotaan myös työkokemuksia ja työharjoittelupaikkoja nuorille aikuisille.

4.3.5 Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan toimenpiteet

Neuvolatoiminnan resursseja kohdennetaan alueellisten erityistarpeiden mukaan

Neuvolatoiminnan henkilöstöresursseja kohdennetaan myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman kohdealueille. Tavoitteena on varmistaa alueilla tarvittava tuki lapsen terveyden sekä koko perheen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kouluterveydenhuollon resursseja pyritään kohdentamaan alueellinen Kota-indikaattori huomioiden

Kouluterveydenhuollon järjestämisessä pyritään lisäresursoimaan kouluja, jotka sijaitsevat koulutuksellisen tasa-arvon indikaattorin mukaan heikommilla alueilla. Tavoitteena on tukea näiden alueiden peruskouluikäisten lasten terveyttä ja hyvinvointia.

Kouluissa tehtävää ehkäisevää päihdetyötä kohdennetaan

Ehkäisevän päihdetyön yksikkö tuottaa päihteiden käytön ja sen lieveilmiöiden vähentämiseen tähtäävää opetus-, koulutus- ja asiantuntijatyötä. Yksikkö tekee oppilaitosyhteistyötä jatkossa painottaen toiminnassaan myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman kohdealueita.

Ammatillisten oppilaitosten opiskeluterveydenhuoltoon kohdistetaan resursseja

Opiskeluterveydenhuollon resursseja on kohdennettu toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin. Vuonna 2019 perustettava psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssi sijoittuu

opiskeluterveydenhuoltoon ja kohdentuu nuorten mielenterveyden tukemiseen.

Lastensuojelun systemisen sosiaalityön kohdentaminen

Vantaan lastensuojelussa on vuoden 2018 aikana perustettu systemisen sosiaalityön tiimi, joka tekee suhdeperustaista sosiaalityötä. Vantaan ensimmäinen tiimi toimii Itä-Vantaan lastensuojelun toiminta-alueella, jossa palvelutarpeet ovat suurimmat. Tiimiin kuuluu sosiaalityöntekijöitä, perheterapeutti ja erityissosiaaliohjaaja. Työntekijää kohden perheitä on tavanomaista vähemmän. Lastensuojelun toimenpiteiden tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä uudet palvelumuodot (SIB – hanke)

Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä palveluja kehitetään kustannusvaikuttavuushankkeen avulla. Hankekauden aikana tavoite on järjestää kohde-ryhmälle oikea-aikaisia, varhaisen tuen palveluja ja ehkäistä epätarkoituksenmukaisiin palveluihin ohjautumista. Palveluprosessia kehitetään yhteistyössä sivistystoimen kanssa ja toimenpiteet kohdennetaan koko Vantaan alueelle.

Kotoutumista tukevat toimenpiteet lapsille ja lapsiperheille

Tikkurilan ja Hakunilan alueilla järjestetään 6–12 -vuotiaille musiikkikuorotoimintaa vapaaehtoisuusyhteistyössä. Maahanmuuttajataustaisten kotivanhempien suomen kielen oppimista tuetaan järjestämällä kielen opetus ja sen aikainen lastenhoito. Ns. kotivanhempitoimintaa järjestetään avoimissa päiväkodeissa yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja Vantaan aikuisopiston kanssa. Maahanmuuttajataustaisille lapsiperheille, joissa lapsen ovat 0–5 -vuotiaita, tuetaan kotoutumista mm. musiikkileikkikoulun avulla.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut, etsivä ja jalkautuva sosiaalityö/sosiaaliohjaus

Perhepalvelujen aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosyksikössä vahvistetaan etsivän ja jalkautuvan sosiaalityön työtettä. Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen jalkautuvia työmuotoja pilotoidaan toimintaohjelman kohdealueilla. Samalla selvitetään uusia yhteistyömahdollisuuksia eri toimijoiden kanssa. Jalkautuvan työmuodon tavoitteena on kohdata kaupunkilaisia, tunnistaa palvelutarpeita sekä tukea ja ohjata ihmisiä tarvittavan avun piiriin. Yhteisössä liikkueissa työntekijät voivat myös tehdä rakenteellista sosiaalityötä.

Yksinäiset vanhuksat Vantaalla -selvitys ja etsivä vanhustyö

Vanhus- ja vammaispalveluissa on syksyllä 2018 käynnistynyt ”yksinäiset vanhuksat Vantaalla” -selvitystyö. Sen tavoitteena on tuottaa selvitys vanhusten yksinäisyyden kokemuksesta sekä keinoista, joilla voidaan löytää itsensä yksinäiseksi kokevia ikäihmisiä Vantaalla. Aloitetaan etsivän/löytävän vanhustyön kehittäminen ja kohdistetaan toimia selvityksen perusteella mahdollisuuksien mukaan myönteisen erityiskohtelun kohdealueille.

Nuorten ja ikääntyneiden maahanmuuttajien kotoutumisen tuki

Perhepalvelujen kotoutumista tukevat palvelut tuottavat järjestöyhteistyössä nuorille (15–30 -vuotiaille) muun muassa kotouttavaa sirkustoimintaa sekä koulutusmahdollisuuksiin tutustuttavaa opintopolku -ryhmätoimintaa. Ikääntyneiden kotoutumista ja hyvinvointia tuetaan yhteistyössä mm. Seremonia-hankkeen kanssa.

5 ARVIOINTI

Toimintaohjelmalle tehdään arviointisuunnitelma. Toimintaohjelman seurannan ja arvioinnin osana kehitetään tiedolla johtamista kokoamalla nykyistä enemmän alueellista sekä väestöryhmittäistä hyvinvointitietoa. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla kehitetään palvelutuotannon alueperusteista arviointia muun muassa uuden Apotti asiakas- ja potilastietojärjestelmän avulla. Tämän lisäksi panostetaan jatkuvan kehittämisen toimintamallin käyttöönottoon Myönteisen erityiskohtelun toimenpiteiden toteuttamisessa, seurannassa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Kunkin toimenpiteen vastuutaho selkiyttää toiminnan tavoitteita ja niiden vaikuttavuuden mittaamiseen koottavaa tietoa. Vantaalais-ten hyvinvointierojen kehitystä seurataan rekisteritiedon, kyselyaineistojen ja kaupungin omien tietojen avulla. Arviointitiedossa hyödynnetään myös asukailta ja asiakkailta kerättävää tietoa. Arvioinnista vastaa tutkimuspäällikkö, Hyvinvointiryhmän valmistelija ja koordinaattori yhteistyössä projektiryhmän sekä toimialojen ja tulosalueiden asiantuntijoiden kanssa.

Lähteet

[Alueellinen eriytyminen Vantaalla 1995–2015](#)

Ashing Inger: Segregationens utmaningar och hur de kan lösas – ett svenskt perspektiv. Esitys kutsuseminaarissa pääkaupunkiseudun sivistystoimen johdolle ja asiantuntijoille: Miten vastaamme segregaation ja hyvinvointierojen haasteisiin Ruotsissa ja pääkaupunkiseudulla? 9.11.2018.

Bernelius Venla: Hyvinvointierot lasten ja nuorten arjessa: Alueellisia näkökulmia pääkaupunkiseudun nuorten arkikokemuksiin, koulutukseen ja hyvinvointiin. Esitys Hyvinvointiryhmän seminaarissa: Segregaation ja hyvinvointierojen vähentäminen Vantaalla. 24.8.2018.

Bernelius Venla: Hyvinvointierot lasten ja nuorten arjessa: Alueellisia näkökulmia pääkaupunkiseudun nuorten arkikokemuksiin, koulutukseen ja hyvinvointiin. Esitys kutsuseminaarissa pääkaupunkiseudun sivistystoimen johdolle ja asiantuntijoille: Miten vastaamme segregaation ja hyvinvointierojen haasteisiin Ruotsissa ja pääkaupunkiseudulla? 9.11.2018.

[Hyvinvointi- ja terveyserot](#), Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut

Häggroth Sören: Svenska utmaningar för att begränsa boendesegregationen. Esitys Hyvinvointiryhmän seminaarissa: Segregaation ja hyvinvointierojen vähentäminen Vantaalla. 24.8.2018.

Randell Mari: kommenttipuheenvuoro. Esitys Hyvinvointiryhmän seminaarissa: Segregaation ja hyvinvointierojen vähentäminen Vantaalla. 24.8.2018.

Silliman Mikko Isak: [Targeted Funding, Immigrant Background, and Educational Outcomes: Evidence from Helsinki's "Positive Discrimination" Policy](#). VATT working paper 91. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki 2017.

[Taiteen taikaa varhaiskasvatukseen. Taikava-kehittämishankkeen raportti 2014–2016](#). Katja-maria Halme, Reeli Karimäki & Sinikka Rusanen (toim.)

[Vantaan valtuustokauden strategia 2018–2021](#)

[Vantaan hyvinvointiohjelma 2018–2022](#)

[Yhteinen hyvinvointi - Hyvinvoinnin ja toimintaympäristön kehitys Vantaalla vuosina 2013–16](#)

Vantaa
Vanda